

Club Med: cap de lluç o cua de sardina?

A principi d'estiu els mitjans de comunicació ens anunciaven la fi dels treballs d'enderroc del complex turístic del Club Mediterranée del cap de Creus. El procés fou batejat pel govern com a *desconstrucció*, i el conseller Baltasar va presentar la culminació de la feina tot ponderant els criteris mediambientals utilitzats per retornar l'espai al seu estat primigeni. Sens dubte, a aquell equipament turístic se li ha aplicat un càstig exemplar, però per a alguns dels que ens interessem per la història de l'arquitectura i el seu context social, el Club Mediterranée és i serà exemple de moltes més coses. Continuarà sent necessari reivindicar alguns aspectes que una primera lectura políticament correcta pot emascarar.

La primavera del 2004 es vivien diades revisionistes a propòsit del Debat Costa Brava, Congrès: Un Futur Sostenible. Es van posar sobre la taula pecats i pecadors i es va constatar la poca força d'una democràcia que no havia servit per defensar els valors del país. Per primera vegada es va parlar d'expropiacions i enderrocs i es van focalitzar les ànsies executives en aquell paratge del cap de Creus que era ocupat pel Club Med. Paral·lelament, algú es va atrevir a trencar la primera llança per anar més enllà de les consignes polítiques de descàrrec i analitzar la taxonomia de l'equipament. L'arquitecta Sílvia Musquera va aprofundir en la història i el concepte de l'obra, els seus protagonistes, les

Fent punta al llapis

Ara que ja hem trobat el desllorigador del laberint especulatiu que tenalla la nostra costa, potser podrem passar d'aquest petit exemple als casos realment flagrants, aquells que infringeixen obertament la llei de costes, saturen la primera línia de mar, corrompen la silueta de les carenes dels turons litorals i enlletgeixen paratges i camins convivint entre pins i romanins. Veient la contundència amb què s'ha treballat al pla de Tudela podem estar confiats que estem en el bon camí i, després de les dificultats tècniques d'actuar en un paratge natural, tot ha de ser més fàcil allà on arriben carreteres i autovies per evacuar residus i millorar substancialment uns paisatges urbans tan deteriorats.

seves connexions i també el seu impacte ambiental. Musquera parlà de Pelayo Martínez, Salvador Dalí, Josep Pla i també d'adequació a l'arquitectura i materials de la zona, del respecte a la topografia del lloc. La seva aportació tenia el mèrit d'anar a contracorrent i sens dubte va crear estat d'opinió. Hom no negava tant l'oportunitat d'aquell enderroc com en jutjava la precipitació: el Club Med potser no era el cas més urgent ni el més necessari. El que sí que s'ha demostrat és que fou el més fàcil d'executar. Disposava de força mediàtica, facilitat de gestió de l'operació, ràpida rendibilitat política i, en ser de propietat francesa, poca implicació amb els poders econòmics del país.

De nord a sud, un recorregut pels nostres escenaris de vacances ens retorna un seguit d'exemples per començar a fer feina de veritat: les marines de Santa Margarida de Roses i Empuriabrava envaint els Aiguamolls; les torres de Palamós desafiant la gravetat i l'alçada del discret campanar i les cases de passeig; els conjunts de l'Eden Mar i Eden Playa a Torre Valentina i les seves rèpliques a Sant Antoni de Calonge; els gratacels a primera fila de Platja d'Aro, desdibuixant les iniciatives urbanitzadores dels anys 20 i 30 del segle passat; els blocs impersonals que han fagocitat la imatge colonial dels fronts marítims de pobles com Lloret i Blanes, les urbanitzacions disperses i els esquelets abandonats d'idees de negoci avortades... Hom pensa que tots aquests casos potser ferien més retines i desanimaven més visitants que el vol de gavians blancs en un racó del cap de Creus.